

*Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach
ul. Żernicka 17, 55-010 Święta Katarzyna
tel./fax. 71 311 39 68, e-mail gops@gops-siechnice.org.pl*

Sprawozdanie

z realizacji

Strategii Rozwiązywania Problemów

Społecznych w Gminie Siechnice

za 2020 rok

Święta Katarzyna, kwiecień 2021 r.

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	str. 3
2.	Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice.	str. 4
3.	Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji	str. 8
4.	Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych	str. 18
5.	Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia	str. 23
6.	Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych	str. 28
7,	Wnioski	str. 31

Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest podstawowym dokumentem strategicznym, stanowiącym narzędzie nowoczesnej pomocy społecznej, zapewniającym profesjonalną diagnozę problemów społecznych oraz wspierającym długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w skali lokalnej.

Obowiązek przyjęcia i realizowania strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z ustawy z 12 marca 2014 roku o pomocy społecznej¹. Jednakże nie tylko sam obowiązek realizacji ustawowo nałożonych na Gminę zadań zdecydował o podjęciu prac nad dokumentem. Potrzeba przygotowania, przyjęcia i wdrażania strategii wynika z zaangażowania władz Gminy Siechnice oraz instytucji samorządowych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych w pracę na rzecz poprawy warunków życia mieszkańców poprzez diagnozowanie i rozwiązywanie kluczowych problemów społecznych i wzmacnianie aktywności społecznej. Dokument jest odpowiedzią na zmiany zachodzące w sferze społecznej i preferencje mieszkańców. Ze względu na przypisanie przez ustawodawcę strategii rozwiązywania problemów społecznych do obszaru pomocy społecznej niniejszy dokument obejmuje szeroko rozumianą sferę społeczną będącą obszarem działań instytucji pomocy społecznej, a więc pomoc społeczną, wsparcie rodziny, przeciwdziałanie przemocy przy problematykę uzależnień. Nie uwzględniono w niej natomiast problemów związanych z odrębnymi obszarami sfery społecznej, jak np. ochrona zdrowia, oświata czy kultura, sport i rekreacja. Kwestie te obejmuje strategia rozwoju.

W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siechnice na lata 2016-2022 przyjęto podejście aktywizacyjne – oferowane mieszkańcom wsparcie w rozwiązywaniu ich problemów powinno doprowadzić do usamodzielnienia jednostek i rodzin oraz przeciwdziałać występowaniu trudnych sytuacji życiowych w przyszłości. Ważnym założeniem jest połączenie działalności instytucji samorządowych, a także innych podmiotów wspierających ich prace – m.in. organizacji pozarządowych i kościołów, dla lepszej realizacji celów.

Burmistrz Siechnic zarządzeniem nr 83/2015 powołał zespół ds. opracowania i koordynacji realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siechnice na lata 2016-2022. W skład zespołu weszli przedstawiciele jednostek gminnych i pracownicy Urzędu Miejskiego w Siechnicach, którzy działają w sferze rozwiązywania problemów społecznych.

Cele strategiczne wytyczają pięć głównych ścieżek działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Siechnice. Dla ich realizacji wyróżniono cele operacyjne, konkretyzujące cele strategiczne oraz zadania – konkretne kierunki działań w sferze społecznej. Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania tworzą hierarchiczny układ działań, które przyczynią się do realizacji przyjętej w dokumencie misji .

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz.U. z 2020 r., poz. 1876, ze zm.

CELE STRATEGICZNE

- 1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice.**
- 2. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji.**
- 3. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych.**
- 4. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia.**
- 5. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych.**

Realizacja powyższych celów w 2020 roku wyglądała następująco:

I Cel strategiczny

1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Gminy Siechnice.

Cel operacyjny 1

1.1. Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo o niskich kompetencjach społecznych.

Zadania

1.1.1. Realizacja prac społecznie użytecznych.

1.1.2. Wdrażanie Programu Aktywizacja i Integracja.

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 poz. 51876 ze zm.) pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie sytuacjom, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

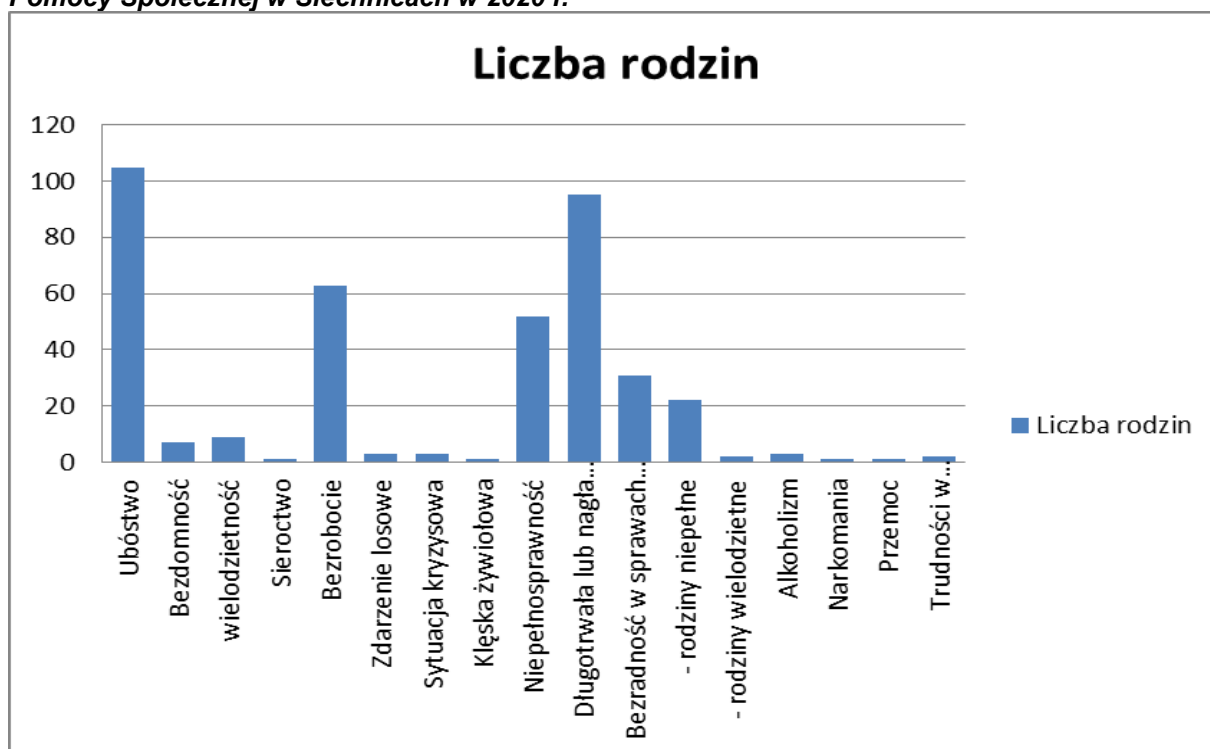
W 2020 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach udzielił wsparcia osobom i rodzinom zgodnie z art. 7 w/cyt. ustawy z następujących powodów:

Tabela 1. Powody przyznania pomocy w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 roku

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	W tym na wsi	Liczba osób w rodzinie
Ogółem	209	156	371
Ubóstwo	105	78	180
Bezdomność	7	3	7
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym wielodzietność:	18 9	14 6	75 1
Sieroctwo	1	0	1
Bezrobocie	63	47	104
Zdarzenie losowe	3	2	9
Sytuacja kryzysowa	3	1	5
Kłęska żywiołowa	1	1	2
Niepełnosprawność	52	45	82
Długotrwała lub nagła choroba	95	76	160
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenie gospodarstwa domowego w tym:	31	24	86
- rodziny niepełne	22	17	54
- rodziny wielodzietne	2	1	11
Alkoholizm	3	3	3
Przemoc	1	1	4
Narkomania	1	0	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	0	2

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 1. Powody udzielenia wsparcia Dziale Pracy Środowiskowej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 r.

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

W 2020 roku z wywiadów środowiskowych przeprowadzonych przez pracowników socjalnych wynika, że najczęściej osób korzystało ze wsparcia tutejszego Ośrodka z powodu ubóstwa, a więc braku środków finansowych wystarczających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb. Do kolejnych istotnych problemów rodzin zaliczyć należy bezrobocie, potrzebę ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz uzależnienia. Osoby korzystające ze wsparcia to osoby starsze, w większości mężczyźni w wielu przedemerytalnym ok. 60 r.ż. którzy przez wiele lat pracowali dorywczo, bez umów o pracę.

W 2020 roku nie były realizowane prace społecznie użyteczne oraz Program PAI. Powodem nierealizowania był brak osób zakwalifikowanych w III profilu, czyli najbardziej oddalonych od rynku pracy, określonych przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu. Pracownicy socjalni poprzez system danych klientów zarejestrowanych w PUP (SEPI) sprawdzali status każdego zarejestrowanego klienta pod kątem ofert pracy proponowanych przez PUP. W przypadku braku zarejestrowania osoby kierowane były do Urzędu celem dokonania formalności i uzyskania statusu osoby bezrobotnej oraz zapoznania się z dostępnymi ofertami pracy.

Zauważyć należy, iż rynek pracy do czasu pandemii oferował dużo różnorodnych ofert pracy. Czas pandemii ograniczył liczbę ofert, stąd więcej osób korzystało z systemu wsparcia.

Cel operacyjny 2

1.2. Aktywizacja zawodowa osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych.

Zadania

1.2.1. Wsparcie informacyjno-edukacyjne osób zainteresowanych podnoszeniem kwalifikacji zawodowych.

1.2.2. Kursy i szkolenia dla osób pracujących o niskim wykształceniu i kwalifikacjach zawodowych.

Aktywizacja zawodowa i społeczna to ważny element pracy służb społecznych. Brak zatrudnienia, praca dorywcza, niskie kwalifikacje zawodowe bardzo często są powodem problemów w rodzinach.

Jednym z ważniejszych zadań w pomocy środowiskowej realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest praca socjalna wobec osób nieaktywnych zawodowo, z niskimi kwalifikacjami zawodowymi, z ograniczoną motywacją do zmiany. Praca socjalna skupia się na rozwiązywaniu problemów osób i rodzin, poprzez motywowanie do samodzielnego działania i asystowanie w rozwiązywaniu problemów. Skierowana jest na przywrócenie zdolności osób do nabycia umiejętności aktywnego poszukiwania pracy, utrzymania pracy, przekwalifikowania i udziału w szkoleniach i kursach.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny, czyli umowę dwustronną zawieraną przez pracownika socjalnego z podopiecznym w celu znalezienia najlepszego rozwiązania dla trudnej sytuacji życiowej klienta. Określa on uprawnienia i zobowiązania stron, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej podopiecznego. Bardzo często przyznanie pomocy uwarunkowane jest od zawarcia kontraktu socjalnego, w której podopieczny zobowiązuje się do poszukiwania pracy, a Ośrodek wspiera go w tym trudnym, przejściowym czasie finansowo. Bywają sytuacje kiedy kontrakt jest zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego.

W 2020 roku aż 63 osoby korzystały z pomocy z tytułu bezrobocia. Pracownicy Działu Pomocy Środowiskowej podejmowali działania aktywizacyjne wobec osób bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pieniężnych. Narzędziem do tego wykorzystywanym był właśnie kontrakt socjalny. W 2020 r. zawarto **11 kontraktów socjalnym**, którymi objęto 10 rodzin (14 osób w rodzinach).

Ponadto zarówno pracownicy socjalni jak i asystenci rodziny skutecznie motywowali do poszukiwania pracy pomagając pisać dokumentację rekrutacyjną, wyszukiwać oferty pracy w internecie, a także kontaktując się bezpośrednio z pracodawcami na terenie gminy. Jednej z osób dofinansowano szkolenie podnoszące kwalifikacje zawodowe.

Z uwagi na pandemię rynek pracy bardzo ograniczył nowe zatrudnienia. Przybyło też osób,

które utraciły źródło utrzymania (umowy zlecenia, działalność gospodarcza, prace dorywcze).

W 2020 r. Ośrodek nie realizował żadnych projektów aktywizacyjnych. Osoby wspierane były indywidualnie

W 2020 roku w ramach pracy socjalnej oraz Punktu Konsultacyjnego (konsultacje zdalne w ramach porad psychologicznych) udzielane było poradnictwo dla osób z niskimi kwalifikacjami zawodowymi. Również w ramach konsultacji prawnych omawiane były kwestie zatrudnienia, umów, zasad zatrudniania. Tutaj bardziej w aspekcie prawnym i formalnym.

Tabela 2. Statystyka udzielonych porad

Zakres udzielonych porad:	Liczba osób	Liczba porad
Konsultacje pracowników socjalnych	14	26
Porady prawne	9	13
Razem	23	39

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

II Cel strategiczny

2. Kompleksowe wsparcie rodzin dla prawidłowej realizacji ich funkcji

Cel operacyjny 1

2.1. Wsparcie rodzin o niskich kompetencjach rodzicielskich i społecznych.

Zadania

2.1.1. Warsztaty kompetencji rodzicielskich.

2.1.2. Wsparcie asystenta rodziny.

2.1.3. Specjalistyczne wsparcie dla rodzin wykazujących trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Wprowadzona w 2011 r. ustawa o pieczy zastępczej i wspieraniu rodziny nakłada obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Jednostki samorządu terytorialnego oraz organy administracji rządowej realizują to zadanie w szczególności we współpracy ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi raz organizacjami społecznymi.

Zgodnie z zapisami ustawy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych gmina lub jednostka wyznaczona do realizacji zadania zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:

1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;

- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;
- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie pracy z rodziną, pomocy w opiece i wychowaniu dziecka. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

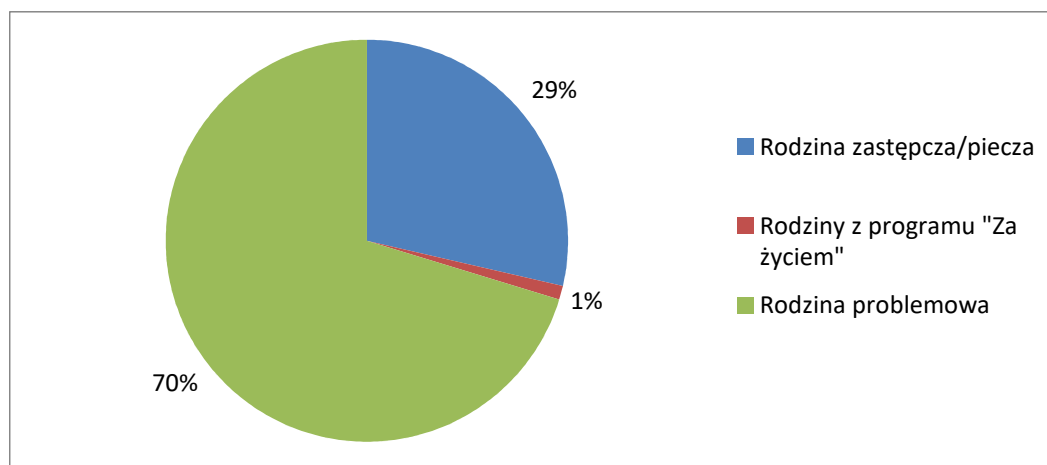
Ośrodek zatrudniał w 2020 r. **3 asystentów rodziny na 2 ½ etatu**. W 2020 r. asystenci pracowali z **26 rodzinami**.

Tabela 3. Objęcie wsparciem rodzin przez asystenta rodziny w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 roku

L.p.	Rodzina problemowa/ zastępcza	Ilość rodzin	Ilość osób dorosłych	Ilość dzieci
1.	Rodzina problemowa	19	27	42
2.	Rodzina zastępcza/pieczna	4	5	6
3.	Rodziny z programu „Za życiem”	3	6	6
RAZEM		26	38	54

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 2. Statystyka pracy z rodziną

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Z dniem 31.12.2020 roku asystenci rodziny zakończyli pracę z **11 rodzinami**, w tym:

- u 3 rodzin ze względu na osiągnięty efekt współpracy,
- u 2 rodzin ze względu na zmianę metody współpracy,
- u 4 rodzin ze względu na brak efektów współpracy,
- u 2 rodzin ze względu na zmianę miejsca zamieszkania.

Ze względu na ogłoszoną w 2020 roku pandemię COVID 19 asystenci rodziny pracowali hybrydowo, zarówno odwiedzając rodziny jak i zdalnie. Mając na uwadze wysokie prawdopodobieństwo zarażenia koronawirusem, praca asystentów z rodzinami odbywała się poprzez kontakt telefoniczny, rozmowy przez komunikatory internetowe, bądź wideorozmowy. W przypadku sytuacji kryzysowych lub pilnych interwencji, asystenci udawali się w środowisko, posiadając zabezpieczenie w postaci maseczek, rękawiczek i płynów dezynfekujących, przy jednoczesnym zachowaniu dystansu.

Istotnym wydarzeniem rzutującym na sytuację rodzin objętych wsparciem jest odebranie dzieci z rodziny i umieszczenie ich w pieczy zastępczej. Jest ono następstwem niewłaściwej realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, a także innych problemów rodzin, np. uzależnień czy przemocy w rodzinie. Część rodzin odczuwa tą sytuację jako duży problem i dąży do powrotu dzieci do domu, ale są i takie rodziny, które funkcjonują bez dzieci i nie podejmują znaczących starań na rzecz ich odzyskania. W każdym przypadku zadaniem asystenta jest jednak motywowanie rodzin do działań rozwiązujących problemy i umożliwiających powrót dzieci do rodziny.

W sytuacji kiedy rodzina nie podejmuje współpracy z asystentem rodziny, bądź zagrożone jest zdrowie i życie dziecka, instytucje pod opieką których przebywa rodzina wnioskuje do sądu rodzinnego o umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej. Dzieci odbierane są również w trybie interwencyjnym.

W pieczy zastępczej na dzień 31.12.2020 r. przebywało łącznie **31 dzieci**, w tym:

- 1) w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest umieszczonych 5 dzieci z terenu Gminy Siechnice,
- 2) w rodzinach zastępczych niespokrewnionych – 9 dzieci,
- 3) w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 17 dzieci.

Tabela 3. Dzieci umieszczone w pieczy zastępczej z terenu Gminy Siechnice na 31.12.2020 r.

Ilość	Rodziny zastępcze spokrewnione	Rodziny zastępcze niespokrewnione	Rodziny zastępcze zawodowe	Placówka opiekuńczo-wychowawcza
Liczba dzieci	17	8	1	5

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 3. Zestawienie ze względu na rodzaj pieczy zastępczej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 roku

Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej

W okresie od stycznia do grudnia 2020 r. w pieczy umieszczone było **38 dzieci** w tym zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. za 6 - dzieci ponoszone koszty wynosiły 10 % (umieszczone w 2018 roku),
2. za 7 – dzieci ponoszone koszty wynosiły 30% (umieszczone w 2017 roku),
3. za 25 - dzieci ponoszone koszty wynosiły 50% (umieszczone w 2016 roku),

Dzieci obserwowane były rodzicom w wyniku interwencji policji, kuratora lub pracowników socjalnych i umieszczane w:

- 1) rodzinie zastępczej spokrewnionej (rodzina);
- 2) rodzinnym domu dziecka;
- 3) domu dziecka;
- 4) placówce interwencji kryzysowej.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej w latach 2018-2020 wraz z % i wartościowym udziałem gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej

Rok 2018				Rok 2019				Rok 2020			
Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej				Udział gminy Siechnice w kosztach pieczy zastępczej			
10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł	10% kosztów ogółem	30% kosztów ogółem	50% kosztów ogółem	Koszty roczne w zł
6 dzieci	7 dzieci	25 dzieci	174.947,67	7 dzieci	3 dzieci	27 dzieci	267.073,16	6 dzieci	7 dzieci	25 dzieci	263.319,02

Ponadto dla rodzin mających problemy opiekuńczo-wychowawcze realizowany Program podnoszenia kompetencji rodzicielskich. W miesiącu wrześniu 2020 r. odbyły się warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców „Akademia Rozwoju Rodziny”. W warsztatach udział brali rodzice, którzy z uwagi na problemy uzależnień i przemocy nienależycie wypełniają swoje funkcje rodzicielskie. Osoby kierowane były przez pracowników socjalnych, dzielnicowych, kuratorów, pedagogów szkolnych. W programie wzięło **udział 12 rodziców**.

Podczas trzydniowych warsztatów rodzice pracowali nad nabywaniem kompetencji do budowania więzi z dzieckiem opartej na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zakres tematyczny warsztatów obejmował m. in. radzenie sobie ze swoimi uczuciami i akceptowanie uczuć dziecka, zachęcanie dziecka do współpracy, wyznaczanie granic, komunikacja oraz rozwiązywanie konfliktów w rodzinie.

Na 2020 r. Asystenci Rodziny zaplanowali również programy edukacyjne w zakresie warsztatów: kulinarnych, zdrowego odżywiania, nauki gotowania zakończone wspólnym gotowaniem. Ponadto zaplanowane były warsztaty o seksualności nastolatków i problemach wieku adolescencji. Niestety z uwagi na pandemię zostały one odwołane.

Cel operacyjny 2

2.2. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie.

Zadania

2.2.1. Pomoc specjalistyczna dla osób doświadczających przemocy.

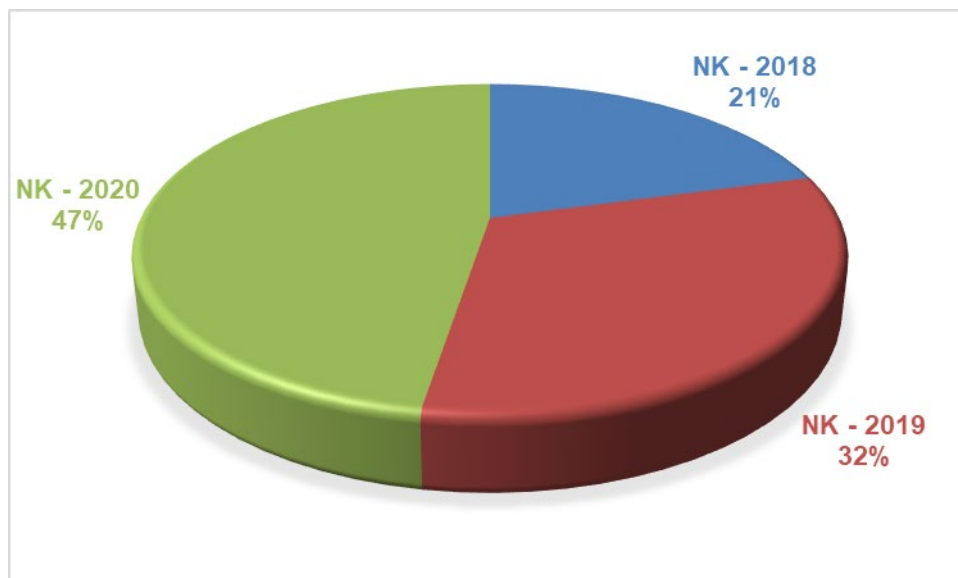
2.2.2. Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy.

2.2.3. Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.

W roku 2011, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, w gminie został powołany Zespół Interdyscyplinarny skupiający przedstawicieli instytucji, organizacji i jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy Siechnice. Do Zespołu wpływają „Niebieskie Karty” założone przez uprawnione instytucje dla rodzin, w których zaistniało podejrzenie stosowania przemocy domowej. W roku 2020 do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **64 Niebieskie Karty**.

Zespół podjął decyzję o zamknięciu **28 Niebieskich Kart** (w tym 14 z 2019 r., 14 z 2020 r., z uwagi na zrealizowanie indywidualnego planu pomocy i ustaniu przemocy w rodzinie.

Wykres 4. Liczba Niebieskich Kart prowadzonych w latach 2018 - 2020

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego zatrudnieni specjaliści prowadzą konsultacje dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc. Psychoterapeuta i psycholog wspierają działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego poprzez prowadzenie konsultacji osób skierowanych przez Zespół i wydawania opinii w sprawie problemu występującego w rodzinie.

Tabela nr 4. Statystyka udzielonych porad w zakresie przemocy w 2020 r.

Zakres udzielonych porad:	Liczba osób	Liczba porad
Osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	63	192
Osobom stosującym przemoc w rodzinie	5	11
RAZEM	68	203

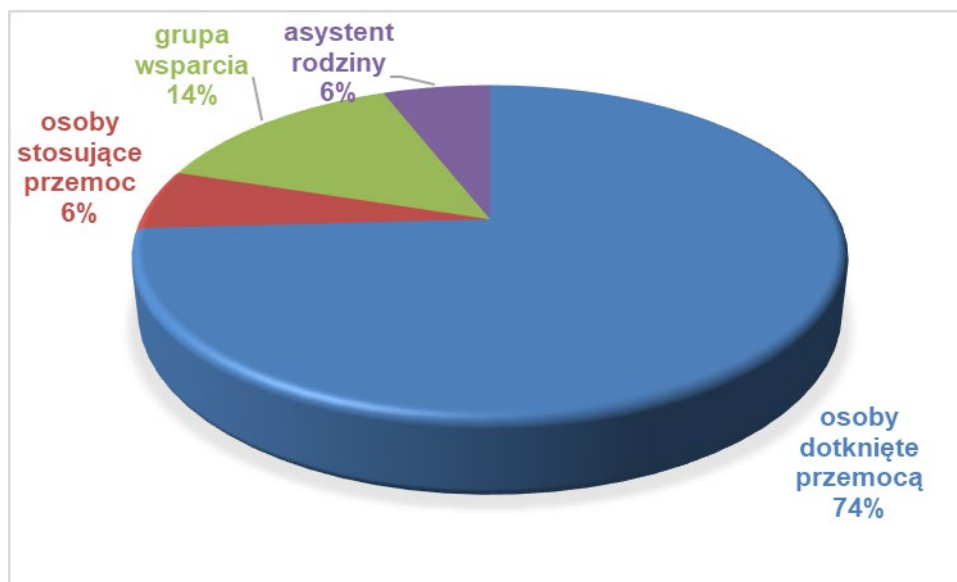
Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

W ramach specjalistycznej pomocy rodzinom dotkniętym przemocą domową, w 2018 roku, uruchomiona została **grupa wsparcia** dla **osób doświadczających przemocy** prowadzona przez psychologa zatrudnionego w Punkcie Konsultacyjnym. Spotkania odbywały się raz w tygodniu przez 2 godziny. Uczestniczyło w niej systematycznie **12 osób**.

Z uwagi na pandemię spotkania grup wsparcia odbywały się też zdalnie.

Asystenci rodziny zatrudnieni w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej pracowali z **dwoma rodzinami (łącznie 5 osób)**, w której dochodziło do aktów przemocy. Rodziny te objęte były procedurą Niebieskie Karty.

Wykres nr 5. Pomoc specjalistyczna udzielona rodzinom w związku ze zjawiskiem przemocy w 2020 r.

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Analizy działań stosowanych przez służby publiczne w ramach procedury „Niebieskie Karty” mogą być uzupełnione analizą statystyczną prowadzonych działań pomocowych. Pokazują one duże zaangażowanie służb publicznych w prowadzenie procedur oraz wsparcie, ODP, OSP i pozostałych członków rodziny.

Instytucjonalne działania pomocowe w związku z występowaniem przemocy w rodzinie kierowane były też do dzieci. W razie bezpośredniego zagrożenia ich życia lub zdrowia, w ramach interwencji pracownika Policji lub GOPS, dzieci odbierane były z rodzin i umieszczane bądź u osób najbliższych bądź w pieczy zastępczej. Nie wiązało się to bezpośrednio z procedurą „Niebieskie Karty”, ale stanowiło element doraźnych działań interwencyjnych. Dotychczas miało miejsce kilka takich przypadków, a pozytywnym faktem jest, że sytuacje tego typu należą do incydentalnych.

W kwestii zapewnienia schronienia osoby doświadczające przemocy kierowane były do placówek wsparcia specjalistycznego w tym do:

1. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla osób doświadczających przemocy AKSON we Wrocławiu. Liczba osób korzystających w 2020 r- **3 osoby**,
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Smolniku (podmiot wskazany przez PCPR)- nikt nie skorzystał.

Program korekcyjno- edukacyjny realizowany był przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie (0 osób) oraz Wrocławskie Centrum Zdrowia – **8 osób skierowanych**.

Cel operacyjny 3

2.3. Wsparcie rodzin wielodzietnych w procesie wychowawczym i edukacyjnym.

Zadania

2.3.1. Upowszechnienie informacji o wsparciu dla rodzin wielodzietnych.

2.3.2. Wdrożenie lokalnych programów wsparcia rodzin wielodzietnych (lokalna karta dużej rodziny, bon wychowawczy).

W 2020 roku działania na rzecz rodzin wielodzietnych realizowane były w ramach rządowego Programu Rodzina 500plus oraz Karta Dużej Rodziny. Informacje o przysługującym prawie do świadczenia przekazywane było w formie ogłoszeń, informacji na stronie www Ośrodka i gminy.

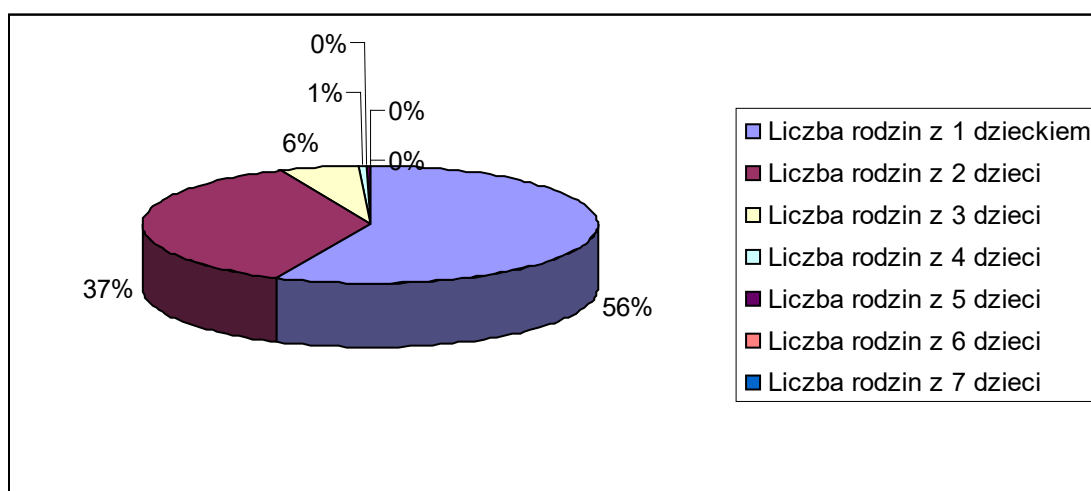
Rodziny wielodzietne to rodziny z trójką i więcej dziećmi. W przypadku korzystania ze świadczenia wychowawczego było to **258 rodzin**.

Tabela 5. Liczba rodzin według ilości dzieci w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 roku

Liczba rodzin ogółem	4 067
Liczba rodzin z 1 dzieckiem	2 310
Liczba rodzin z 2 dzieci	1 499
Liczba rodzin z 3 dzieci	225
Liczba rodzin z 4 dzieci	26
Liczba rodzin z 5 dzieci	4
Liczba rodzin z 6 dzieci	2
Liczba rodzin z 7 dzieci	1
	Liczba dzieci wykazana we wnioskach – wszystkich 6 126

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 6. Liczba rodzin według ilości dzieci w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 roku

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

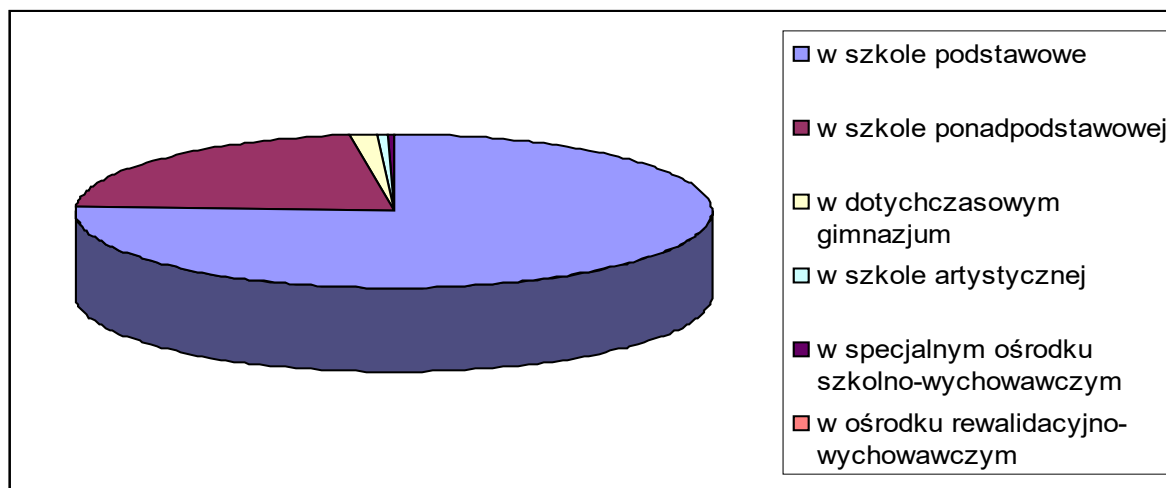
W czerwcu 2018 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „dobry start” (Dz.U. z 2018r. poz. 1061). Świadczenie "Dobry Start" przysługuje raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia przez nie 24 roku życia. Co ważne, rodzina będzie mogła liczyć na wsparcie niezależnie od posiadanego dochodu.

Tabela 6. Liczba dzieci na które przyznane było świadczenie Dobry Start w 2020 r.

Liczba wniosków ogólnie	2 365
Liczba dzieci uczących się w tym:	3 548
w szkole podstawowe	2 689
w szkole ponadpodstawowej	784
w dotychczasowym gimnazjum	50
w szkole artystycznej	14
w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym	8
w ośrodku rewalidacyjno-wychowawczym	3

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 7. Liczba dzieci na które przyznane było świadczenie Dobry Start w 2020 r.

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Karta Dużej Rodziny

Według powszechnie przyjętej definicji za rodzinę wielodzietną uważamy rodziców z co najmniej trojgiem dzieci. Takie założenie przyjął również rząd, wprowadzając w czerwcu 2014 r. program dla rodzin wielodzietnych - ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny. Ma ona na celu umożliwienie rodzinom „3+” uczestniczenia w życiu kulturalnym, korzystania z oferty rekreacyjnej czy zniżek na różne środki transportu. Posługując się specjalnymi kartami, członkowie rodzin z przynajmniej trojgiem dzieci mogą kupić ulgowe bilety do muzeów, obiektów zabytkowych, korzystać ze zniżek w ośrodkach wypoczynkowych, środkach komunikacji miejskiej czy w PKP.

Na podstawie danych, jakimi dysponuje GOPS, z pomocy korzysta 209 rodzin rocznie

(ok. 2% mieszkańców Gminy). Spośród nich ok. 20 % stanowią rodziny składające się z co najmniej 4 członków. Prawie co 8 rodzina ma 5 lub więcej członków – najwięcej jest rodzin z dwojgiem dzieci. Jest to zaledwie niewielka część populacji naszej Gminy, ale pozwala formułować wnioski odnoszące się do wszystkich mieszkańców. Mając na uwadze fakt, iż liczba ludności w Gminie stale wzrasta, a wśród nowych mieszkańców znajdują się także rodziny „3+”, należy podjąć działania zmierzające do ich wspierania i umożliwienia pełnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym. Oprócz wsparcia finansowego na zakup żywności, odzieży, podręczników, rodziny te potrzebują wsparcia w postaci ulg podatkowych, na przejazdy komunikacją zbiorową, zajęcia pozalekcyjne czy organizacji czasu wolnego.

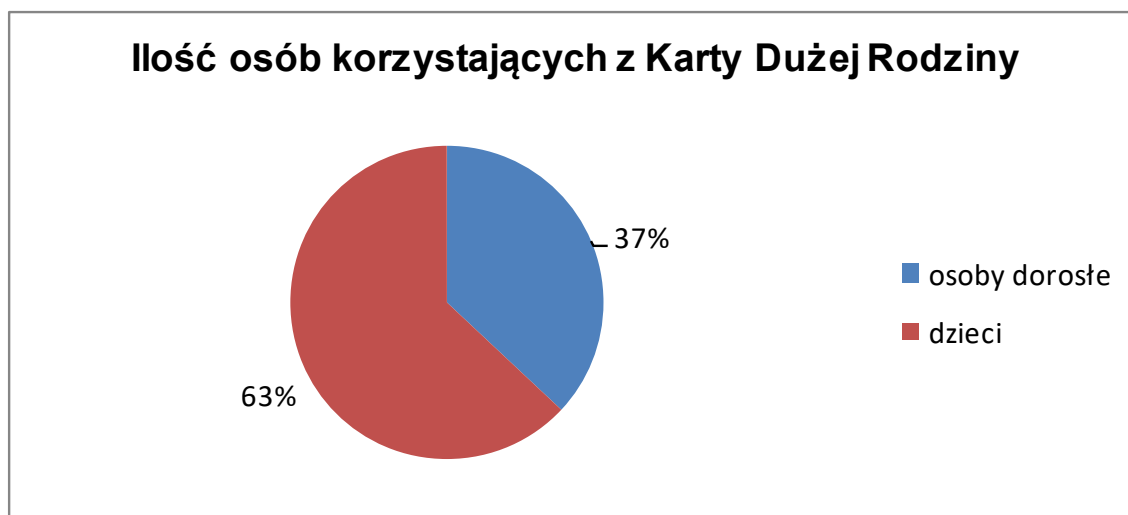
Na dzień 31.12.2020 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęły **104 wnioski** rodzin o wydanie Karty Dużej Rodziny, łącznie **364 osoby** otrzymały Kartę (166 dorosłych i 198 dzieci).

Tabela 7. Osoby korzystające z Karty Dużej Rodziny z terenu Gminy Siechnice w 2020 r.

Status osoby	Ilość osób
dorośle	166
dzieci	198
Razem	364

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres 8. Ilość KDR z terenu Gminy Siechnice w 2020 roku

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

W 2020 r. nie były tworzone lokalne programy wsparcia rodzin wielodzietnych.

III Cel strategiczny

3. Stworzenie spójnego systemu wsparcia osób starszych, niepełnosprawnych i chorych

Cel operacyjny 1

3.1. Rozwój usług opiekuńczych dla osób chorych, starszych i niepełnosprawnych.

Zadania

3.1.1. Rozwój i profesjonalizacja usług opiekuńczych na terenie Gminy Siechnice.

3.1.2. System usług sąsiedzkich.

Osoba wymagająca całodobowej opieki z powodu wieku, choroby i niepełnosprawności, nie mogąca samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, a także w przypadku gdy rodzina nie może lub nie jest w stanie sprawować opieki, powinna zostać skierowana do domu pomocy społecznej. W przypadku osób pozostających w rodzinach istnieje obowiązek alimentacyjny i partycypowanie rodzin (małżonek, zstępni i wstępni) w finansowaniu utrzymania w domu pomocy społecznej.

W 2020 r. Ośrodek finansował pobyt w DPS - dla 20 osób.

Tabela nr 10. Osoby umieszczone w domu pomocy społecznej

TYTUŁ	rok 2018	rok 2019	rok 2020
Domy Pomocy Społecznej - liczba osób przebywających:	16	18	20
D.P.S. - średnia miesięczna dopłata na osobę z GOPS:	2 450,0	2 850,00	3 450,00

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Tabela 8. Podział ze względu na rodzaj placówki całodobowego pobytu, w której przebywają osoby skierowane przez Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 r.

Rodzaj placówki ze względu na posiadane schorzenie	Ilość osób przebywających
Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	10
Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle psychicznie chorych	9
Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	1

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Dla **31 osób świadczone były usługi opiekuńcze** w miejscu zamieszkania. Liczba osób korzystających z tej formy wsparcia – opieki w miejscu zamieszkania oraz opieki instytucjonalnej stała się rośnie. W większości są to osoby samotne biologicznie lub społecznie (pomimo bycia w rodzinie brak jest zainteresowania i kontaktu ze strony najbliższych).

Tabela 10. Osoby korzystające z usług opiekuńczych

TYTUŁ	rok 2018	rok 2019	rok 2020
Usługi opiekuńcze - liczba osób objętych pomocą:	29	31	31
Usługi opiekuńcze - liczba godzin:	5200	5387	5143

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Tabela 11. Podział ze względu na miejscowości, w których realizowane są usługi opiekuńcze przez Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 r.

Miejscowość	Liczba osób
Bogusławice	1
Iwiny	2
Radwanice	7
Siechnice	15
Sulęcín	3
Święta Katarzyna	3

Źródło: Na podstawie sprawozdań GOPS

Cel operacyjny 2

3.2. System wsparcia seniorów w środowisku lokalnym.

Zadania

3.2.1. Społeczne i prozdrowotne wsparcie seniorów w środowisku lokalnym.

3.2.2. Program dofinansowania zakupu leków dla seniorów.

Wsparcie Seniorów w ramach Projektów i Programów

1. Wspieraj Seniora

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach, w związku z ogłoszonym w 2020 r. stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, realizował przygotowany przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej program wspierający ochronę zdrowia i życia osób powyżej 70 roku życia pn: „**Wspieraj Seniora**”.

Program miał na celu dofinansowanie gmin w zakresie realizacji usługi wsparcia na rzecz Seniorów, którzy w obowiązującym stanie epidemii zdecydują się na pozostanie w domu. Usługa wsparcia ma polegać w szczególności na dostarczeniu zakupów, zgodnie ze wskazanym przez

Seniora zakresem, obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze, środków higieny osobistej.

Program przeznaczony jest dla osób powyżej 70 roku życia, które zdecydowały się na pozostanie w domu, dla własnego bezpieczeństwa w czasie pandemii. W szczególnych przypadkach, pomoc może być udzielona osobie poniżej 70 roku życia. Szczególne sytuacje oznaczają brak możliwości zapewnienia niezbędnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej osoby. Ocena takiej stanu sytuacji i decyzja o udzieleniu wsparcia należy do realizatora programu, czyli od decyzji ośrodka pomocy społecznej. Z programu nie mogły korzystać osoby, które już otrzymują wsparcie w ramach usług opiekuńczych, czy specjalistycznych usług opiekuńczych. Udzielenie pomocy w ramach programu nie zależało od kryterium dochodowego.

W ramach Programu uruchomiona została specjalna infolinia dla seniorów. Dzwoniąc pod numer telefonu 22 505 11 11 osoby starsze mogą poprosić o pomoc w realizacji zakupów. Osoba przyjmująca zgłoszenie przekazuje zgłoszenie o pomoc do ośrodka pomocy społecznej w danej gminie przez system Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2020 r. z programu „Wspieraj seniora” z terenu Gminy Siechnice skorzystało **15 osób**. Dodatkowo pozyskano współpracę z 10 wolontariuszami gotowymi do pomocy seniorom. Zakupy dla Seniorów wykonywały osoby zatrudnione na umowę zlecenie- strażacy OSP.

Ponadto w terminie listopad – grudzień 2020 rok Restauracja „Palce Lizać” z Siechnic sponsorowała ciepłe posiłki z dowozem do miejsca zamieszkania dla 5 seniorów. Dodatkowo Parafia Najświętszej Maryi Panny Wspomożycielki Wiernych z Wrocławia zorganizowała paczki żywnościowe dla 5 seniorów wytypowanych przez tutaj. Ośrodek Pomocy Społecznej, jako osoby najbardziej potrzebujące takowego wsparcia (dotyczyło mieszkańców Trestna, Blizanowic i Mokrego Dworu).

2. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach w 2020 r. realizował **Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa** dla mieszkańców Gminy Siechnice.

Celem programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom pomocy żywnościowej głównie poprzez przekazanie przez pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach skierowania do otrzymania pomocy żywnościowej (artykułów spożywczych) osobom, które mogą zostać zakwalifikowane zgodnie z zasadami PO PŻ.

Pomoc żywnościowa dystrybuowana jest przez Bank Żywności we Wrocławiu do Organizacji Partnerskiej Lokalnej [OPL] na terenie województwa dolnośląskiego, która przekazuje żywność bezpośrednio do osób potrzebujących. Pomoc żywnościową dla mieszkańców Gminy Siechnice realizuje Fundacja im. ks. Władysława Latosa, Interwencyjny Punkt Wydawania Żywności, który mieści się przy ul. Rogowskiej 117 „D” we Wrocławiu.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach w związku z ogłoszonym w 2020 r.

stanem epidemii oraz znaczącym wzrostem zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2 realizował Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa głównie w oparciu o zgłoszenia przesyłane przez osoby przebywające na kwarantannie domowej (zgłoszenia przesyłane poprzez aplikację Kwarantanna Domowa*, bądź telefonicznie).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach 2020 roku wydał **155 skierowań** w ramach POPŻ, a ponadto **69 skierowań** do Banku Żywności poza Programem Operacyjnym Pomoc Żywnościowa dla obywateli Ukrainy skierowanych na kwarantannę po przekroczeniu granicy.

3. Projekt paczki świąteczne

Z uwagi na ogłoszoną w 2020 roku pandemię COVID 19 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Siechnicach nie miał możliwości zorganizowania corocznego „Dnia Seniora” oraz „Spotkania Wigilijnego” dla seniorów, w związku z czym podjęto decyzję, aby wspomóc osoby starsze poprzez dostarczenie im paczek okolicznościowych (świątecznych).

Głównym celem projektu było wytypowanie grupy seniorów, którzy z uwagi na wiek, niepełnosprawność oraz sytuację rodzinną są najbardziej potrzebującą grupą mieszkańców gminy Siechnice, a następnie wsparcie ich w okresie przedświątecznym poprzez przekazanie im paczek okolicznościowych składających się z artykułów żywnościowych, produktów higienicznych, środków czystości oraz przedmiotów użytku codziennego i zapewnienie im tym samym najpotrzebniejszych w tym czasie produktów.

Odbiorcami projektu były osoby w wieku poprodukcyjnym powyżej 65 roku życia, seniorzy biorący czynny udział w życiu społecznym gminy Siechnice i rozwoju lokalnej społeczności, osoby niepełnosprawne i borykające się z długotrwałą chorobą, osoby samotne będące jednocześnie mieszkańcami gminy Siechnice. Łącznie przekazano **60 paczek**.

4. Koperta Życia

W 2020 r. kontynuowana była akcja społeczna zwana „**Kopertą Życia**”- akcja mająca na celu uświadomienie, jak ważne są dokładne informacje na temat naszego zdrowia, w przypadku gdy znajdziemy się w stanie zagrożenia życia lub zdrowia. Akcja skierowana przede wszystkim do osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych, niepełnosprawnych, a w szczególności samotnych. Koperta Życia umożliwia ratownikom medycznym szybki dostęp do informacji na temat stanu zdrowia osoby wymagającej zabezpieczenia medycznego.

W takiej Kopercie powinny się znaleźć najważniejsze informacje dotyczące zdrowia seniora, przyjmowanych leków oraz kontakt do rodziny/opiekunów. Dzięki umożliwieniu szybkiego dotarcia do kluczowych informacji o stanie zdrowia seniora wszystkie służby pomocowe, ale przede wszystkim ratownicy medyczni będą mogli skorzystać z pewnej informacji o stanie zdrowia osoby, do której zostali wezwani. Z takim zabezpieczeniem dokumentacyjnym, seniorzy mogą czuć się bezpieczniej, a udzielona pomoc skuteczniejsza. Pakiet z takimi

informacjami powinien być przechowywany w lodówce, czyli miejscu, które z reguły znajduje się w każdym domu i zarazem jest łatwo dostępne. Na zewnętrznych drzwiach lodówki koniecznie trzeba przykleić naklejkę „Tu jest Koperta Życia”.

Zakupione w ramach projektu zestawy były dystrybuowane wśród seniorów w wieku emerytalnym przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Siechnicach. Karta informacyjna powinna zostać wypełniona przez Seniora w zakresie danych osobowych wraz z podaniem kontaktu do osób najbliższych. Część medyczną – diagnozę, przyjmowane leki oraz inne ważne informacje o stanie zdrowia wypełnia lekarz pierwszego kontaktu. W tym zakresie konieczna jest ścisła współpraca z NZOZ w Świętej Katarzynie.

W 2020 r. nie były podejmowane prace na Programem dofinansowania zakupu leków dla seniorów. Natomiast rozpoczęto prace nad opracowaniem Strategii Senioralnej i Osób z Niepełnosprawnościami w Gminie Siechnice.

Cel operacyjny 3

3.3. Wsparcie osób niepełnosprawnych i ich rodzin.

Zadania

3.3.1. Asystent osoby niepełnosprawnej.

3.3.2. Warsztaty Terapii Zajęciowej.

3.3.3. Środowiskowy Dom Samopomocy.

W ramach pomocy dla osób niepełnosprawnych tutejszy Ośrodek przyznawała wsparcie w postaci dofinansowania terapii i rehabilitacji, zakup sprzętu ortopedycznego oraz wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne. W jednym przypadkach podopieczni skorzystali ze wsparcia asystenta osoby niepełnosprawnej poprzez udział w projekcie realizowanym przez organizację pozarządową Eudajmonia.

Do warsztatu terapii zajęciowej we Wrocławiu uczęszczał jeden mieszkaniec z terenu gminy Siechnice. W ramach udziału w Powiatowej Społecznej Radzie Osób Niepełnosprawnych podejmowane były rozmowy dotyczące utworzenia WTZ w drugiej części powiatu wrocławskiego, gdyż z uwagi na odległość do Małkovic mieszkańcy gminy nie uczestniczą w tej formie wsparcia. W grudniu 2018 roku powstał w Kątach Wr. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy, gdzie możemy kierować naszych mieszkańców.

W 2019 r. prowadzone były rozmowy w ramach ZIT-Wrof dotyczące wsparcia osób zależnych w nowej prognozie finansowej na lata 2021-2026. Powstała mapa potrzeb gmin zrzeszonych w ZIT w zakresie wsparcia osób zależnych zarówno niepełnosprawnych fizycznie jak i intelektualnie, a także seniorów.

Natomiast w 2020 r. Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił do projektu na rzecz osób niepełnosprawnych, realizowany w ramach resortowego Programu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „**Opieka wytchnieniowa – edycja 2020. Pobyt dzienny**”.

Celem projektu było zwiększenie dostępności usługi opieki wytchnieniowej poprzez wsparcie członków rodzin i opiekunów lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Usługi opieki wytchnieniowej świadczone były przez asystentów osobistych osób niepełnosprawnych, w miejscu zamieszkania osoby z niepełnosprawnością, w ramach pobytu dziennego, w godzinach między 6.00 a 22.00, od poniedziałku do niedzieli. Liczba przyznanych godzin wsparcia zależała od potrzeb potencjalnych beneficjentów oraz od możliwości organizacyjnych (realna możliwość świadczenia usług w wymaganym wymiarze i w trybie). Realizatorem projektu opieki wytchnieniowej była wyłoniona w drodze konkursu Fundacja Imago z Wrocławia.

Projekt przewidywał uczestnictwo 10 osób (5 dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności i 5 osób dorosłych z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi) w wymiarze 1200 godzin (120 godzin opieki nad 1 dzieckiem/osobą niepełnosprawną).

Niestety w związku z rozwojem pandemii COVID 19 realizacja zadania była bardzo utrudniona. Pierwszym z powodów trudności był problem z rekrutacją kadry – asystentów, do realizacji zadania w terenie. Drugi powód to obawa rodzin osób niepełnosprawnych przez zarażeniem. Osoby z niepełnosprwnościami są szczególnie narażone na zakażenia wirusem SAES-CoV-2 . Wiele z tych osób mają choroby przewlekłe.

W okresie od października do grudnia 200 r. udało się zrealizować 174 godzin dla 3 osób (z czego tylko w przypadku jednej w pełnym wymiarze tj. 120 godzin, u pozostałych dwóch osób w liczbie 2 godzin i 52 godzin). Usługi świadczyło 3 opiekunów.

IV Cel strategiczny

4. Profilaktyka uzależnień i promocja zdrowego stylu życia

Cel operacyjny 1

4.1. Działania edukacyjne i profilaktyczne w zakresie uzależnień i zdrowego stylu życia.

Zadania

4.1.1. Rozwój działań profilaktycznych w ramach Punktu konsultacyjnego.

4.1.2. Profilaktyka w szkołach.

4.1.3. Kampanie informacyjno-promocyjne na terenie Gminy Siechnice.

Cel operacyjny 2

4.2. Wsparcie osób uzależnionych i ich rodzin.

Zadania

4.2.1. Program świetlic środowiskowych.

4.2.2. Pomoc specjalistyczna dla osób uzależnionych i ich rodzin.

Jednym z zadań realizowanych przez gminę w rozwiązywaniu problemów uzależnień jest powołana do działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której zadaniem jest podejmowanie inicjatyw zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych i działania na rzecz trzeźwości, zmiany struktury spożywania napojów alkoholowych oraz przeciwdziałania i usuwania następstw nadużywania alkoholu. Zadaniem Komisji jest również prowadzenie rozmów motywujących do podjęcia leczenia. Wnioski do Komisji kierowane są przez Policję, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, kuratorów rodzinnych, pedagogów szkolnych, a także przez rodziny osób uzależnionych lub znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

W 2020 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Siechnice liczyła 5 członków będących przedstawicielami jednostek i instytucji działających na terenie gminy.

Na posiedzeniach odbywających się 2 razy w miesiącu GKRPA rozpatrzyła **31 wniosków o podjęcie działań zmierzających do zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego**. Na rozmowę z Komisją wezwano **30 osób**. Na spotkanie zgłosiło się **16 osób**, z czego **10 osób** przyznało, że mają problem z nadużywaniem alkoholu i wyraziło zgodę na podjęcie leczenia. Komisja skierowała **18 wniosków** do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnień we Wrocławiu o przeprowadzenie badań stopnia uzależnienia (badanie biegłego psychiatry i psychologa) oraz skierowała **13 wniosków** do Sądu Rejonowego w Oławie o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

1. Punkt Konsultacyjny

Zadaniem Punktu jest udzielanie pomocy i wsparcia w ramach prowadzonej przez gminę profilaktyki uniwersalnej. Do Punktu zgłaszają się samodzielnie lub kierowane są osoby wobec których istnieje podejrzenie, że są uzależnione od alkoholu oraz członkowie ich rodzin (osoby współuzależnione), osoby u których występuje podejrzenie przyjmowania środków psychoaktywnych oraz osoby doświadczające przemocy w rodzinie. Po pomoc zgłaszają się osoby w poczuciu: bezradności i bezsilności w radzeniu sobie z nałogiem, silnego uzależnienia, braku motywacji, niskiej samooceny. Pracownicy Punktu prowadzą też interwencję kryzysową wobec osób dotkniętych trudną sytuacją życiową (nagła śmierć, klęski żywiołowe). Pomoc udzielana jest na konsultacjach bezpośrednich (jedno lub kilka spotkań) lub w okresie pandemii w formie zdalnej.

W niektórych przypadkach osoby kierowane są do placówek specjalistycznych (np. ZLU w Czarnym Borze, w Legnicy czy Ośrodek MONAR w Milejowicach). Z oferty Punktu Konsultacyjnego korzystają: podopieczni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, których pracownicy socjalni zauważali problemy, osoby wzywane na posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dzieci oraz rodziny zgłaszane przez pedagogów szkolnych, osoby poszukujące pomocy w rozwiązywaniu problemów wobec osób najbliższych, u których występowało jedno z uzależnień oraz osoby z innymi problemami życiowymi a także wymagające konsultacji i porady prawnej.

W 2020 r. w Punkcie Konsultacyjnym zatrudnieni byli **specjaliści**:

- psychoterapeuci ds. uzależnień,
- terapeuta rodzin z problemami wychowawczymi,
- psycholog – terapeuta traumy,
- prawnik.

Specjaliści realizowali zadania w następujących dniach:

- **psychoterapeuta ds. uzależnień:**
czwartki – 4 godziny (15:00: 19.00)
piątki – 4 godziny (14:00 – 18:00)
- **terapeuta rodzin z problemami wychowawczymi:**
piątki – 5 godzin (14:00 – 19:00)
- **psycholog – terapeuta traumy:**
wtorki – 5 godzin (10:00 – 15:00) – co 2 tygodnie
- **prawnik:**
środy – 4 godziny (12:00 – 16:00)

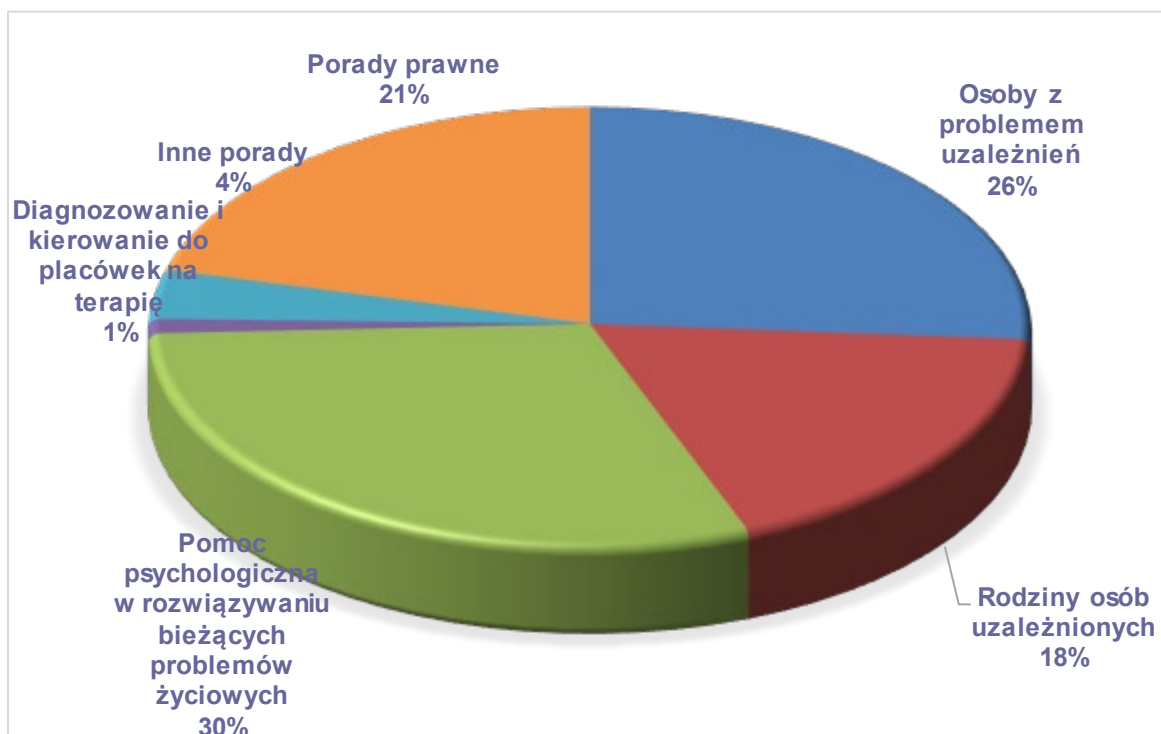
W związku z pandemią w miesiącach marzec – sierpień i listopad – grudzień konsultacje prowadzone były zdalnie.

Tabela 12 . Statystyka udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym w 2020 r.

Zakres udzielonych porad:	Liczba porad
Osobom z problemem uzależnień (od substancji i behawioralnych)	123
Członkom rodzin osób uzależnionych	85
Pomoc psychologiczna w rozwiązywaniu bieżących problemów życiowych	142
Diagnozowanie i kierowanie do placówek na terapię	5
Inne porady (m. in. dla pracowników GOPS, Policji, problemy wychowawcze)	17
Porady prawne (prawo rodzinne, cywilne, spadkowe, karne, administracyjne, pracy)	99
Razem	471

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

Wykres nr 9. Wykres ilości udzielonych porad w Punkcie Konsultacyjnym według zakresu konsultacji w 2020 r.

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

2. Grupy wsparcia

Z uwagi na duże zainteresowanie rodziców tematem inicjacji alkoholowej wśród młodzieży, kontynuowane były spotkania **grupy wsparcia dla rodziców** prowadzone przez doświadczonego terapeutę do spraw uzależnień. Podczas tych spotkań rodzice mogą nauczyć się rozpoznawać problem uzależnienia, jak również wymieniać doświadczenia w celu zapobiegania zachowaniom ryzykownym wśród dzieci. Spotkania odbywają się w środy naprzemiennie na terenie Szkoły podstawowej nr 2 w Siechnicach i Szkoły podstawowej w Świętej Katarzynie raz w tygodniu przez 2 godziny.

Prowadzona była również **grupa wsparcia** dla osób uzależnionych od alkoholu. W związku z ogłoszonym stanem epidemii widoczne było większe zainteresowanie uczestnictwem w spotkaniach grupy ze strony osób uzależnionych. Szczególnie w okresie czerwiec – sierpień dużo osób kontaktowało się w celu przyłączenia do grupy. Ogólnie w 2020 r. w spotkaniach grupy wsparcia uczestniczyło ok. **20** osób, z czego ok. **7 – 9** osób uczęszczało systematycznie. W przypadku pozostałych osób było to uczestnictwo sporadyczne (jedno- lub kilkurazowe). Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców spotkania grupy organizowane były również w okresie wakacyjnym.

3. Terapia

W 2020 r. w ramach profilaktyki uzależnień i przemocy domowej prowadzone były indywidualne terapie dla mieszkańców gminy:

- terapia rodzin – w ramach potrzeb rodziny kierowane są do współpracującego z GOPS terapeuty rodzin. Sesje terapeutyczne odbywają w gabinecie terapeuty we Wrocławiu. Rodziny umawiają się indywidualnie w uzgodnionych terminach na ok. 10 spotkań terapeutycznych
- terapia Biofeedback – poniedziałki 12:00 – 20:00 .

W związku z pandemią w miesiącach marzec – sierpień i listopad – grudzień terapia Biofeedback została zawieszona.

Tabela 13. Statystyka prowadzonych terapii w Punkcie Konsultacyjnym w 2020 r.

Terapia:	Liczba osób	Liczba sesji
Terapia rodzin	10	6
Terapia Biofeedback	15	153
RAZEM	25	159

Źródło: Zestawienie na podstawie sprawozdań GOPS

W 2020 r. realizowany był na terenie placówek oświatowych **1** program rekomendowany przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii Uniwersytetu Warszawskiego, pod nazwą „Archipelag Skarbów”. W związku z pandemią i zamknięciem szkół program zrealizowany został wyłącznie w jednej szkole i uczestniczyło w nim **76** uczniów.

Ponad to zrealizowano szkolenia autorskie:

- Program „*Bądź Sobą*”, w którym uczestniczyło:
 - **ok. 200** uczniów;
- warsztaty dla mediatorów rówieśniczych – **176** uczniów;
- szkolenie dla nauczycieli „Prawda i fałsz w zaburzeniach psychiatrycznych u dzieci i młodzieży szkolnej. Jak pracować z dzieckiem dotkniętym chorobą. Depresja, trauma i zaburzenia adaptacyjne u dzieci i młodzieży. – uczestniczyły **241** osób;
- szkolenie dla nauczycieli „Proceduralne aspekty działań kadry placówek oświatowych, w sytuacjach kryzysowych związanych z zachowaniem uczniów w szkole” – **241** osób;
- Funkcjonariusze Komisariatu Policji w Siechnicach przeprowadzili **4** prelekcje w ramach programu „*Świadomy Junior*” w szkołach podstawowych na temat: przemocy rówieśniczej, zagrożeń, dopalaczy, odpowiedzialności prawnej osób nieletnich oraz cyberprzemocy. Podczas spotkań wręczane były ulotki oraz gadżety zakupione ze środków profilaktycznych i przekazane Policji do dystrybucji.

W miesiącach styczeń – marzec 2020 r. realizowane były zajęcia edukacyjne w świetlicy w Trestnie. Celem zajęć było promowanie zdrowego stylu życia przez uświadomienie czym jest uzależnienie a także rozwijanie umiejętności manualnych, pasji i zainteresowań. Tematyka zajęć obejmowała problematykę uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem nadużywania komputera, telefonu i Internetu.

Prowadzone były również zajęcia terapeutyczne z udziałem zwierząt (Alpakoterapia), rozwijające empatię u dzieci oraz pracę na emocjach, jako terapię wspomagającą i rozwijającą.

Zajęcia prowadzone były 1 raz w tygodniu w wymiarze 3 godzin.

Uczestniczyło w nich ok. 20 dzieci. *Z uwagi na pandemię wirusa SARS – CoV – 2 zajęcia zostały zawieszono.*

W 2020 r. nie były prowadzone żadne nowe kampanie społeczne. W 2020r. funkcjonariusze Komisariatu Policji w Siechnicach rozprowadzali materiały profilaktyczne przekazane w 2019 r., przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach kampanii „Alkohol niszczy” w postaci jednorazowych alkomatów oraz ulotek w zakresie prowadzonych działań skierowanych do:

- kierowców i innych uczestników ruchu drogowego podczas cyklicznych kontroli drogowych oraz ogólnopolskich akcji takich jak np. Trzeźwy poranek, Akcja znicz, Bezpieczne wakacje – przekazano ok 650 alkomatów i ulotek,
- mieszkańców gminy (w tym seniorów, działkowców) – przeprowadzono 9 spotkań podczas których przekazano ok 850 ulotek.

W 2020 roku prowadzone były rozmowy dotyczące utworzenia na terenie gminy świetlic profilaktyki środowiskowej.

V Cel strategiczny

5. Rozwój działań wspierających rozwiązywanie problemów społecznych

Cel operacyjny 1

5.1. Podnoszenie kwalifikacji pracowników instytucji publicznych i sektora pozarządowego działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania

5.1.1. Edukacja pracowników instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów społecznych.

5.1.2. Podnoszenie kwalifikacji pracowników pomocy społecznej.

W ramach systematycznego doskonalenia umiejętności w zakresie profilaktyki uzależnień w 2020 r. Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki uzależnień, przedstawiciele Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych, kadra pedagogiczna oraz inni przedstawiciele służb uczestniczyli w następujących szkoleniach (z uwagi na pandemię część szkoleń odbyła się w formie zdalnej):

- „Uzależnienia Behawioralne, Cyber Świat – profilaktyka, zagrożenia, trudny czas pandemii” – **1** osoba;
- Pakiet szkoleń dla GKRPA, w których uczestniczyli wszyscy członkowie Komisji (**4** osoby) obejmujący zagadnienia :
 - „Skuteczna realizacja zdań Komisji”
 - „Motywowanie do podjęcia leczenia”
 - „Jak szkolić i kontrolować sprzedawców napojów alkoholowych”
 - „Kontrola oświadczeń o rocznej sprzedaży alkoholu”;
- „Nowe zadania GKRPA w kontekście COVID – 19 oraz Tarczy Antykryzysowej 4.0 – **1** osoba;
- „Zaburzenia psychiatryczne u dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych” – **30** osób;
- „Współdziałanie PCPR i OPS na rzecz wsparcia rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością” – **15** osób.
- „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – Nowości 2020 – Nowelizacja Kodeksu Postępowania Cywilnego oraz niektórych innych ustaw” – **10** osób;
- „Izolacja sprawcy przemocy w rodzinie – rewolucyjne zmiany od 30.11.2020 r.” – **25** osób;
- „Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie 2020 r. – usunięcie sprawcy przemocy z miejsca zamieszkania na nowych zasadach”; **25** osób;
- „Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa związanego ze stosowaniem przemocy w rodzinie” – **25** osób.

W 2020 r. zakupione zostały następujące materiały dla osób/rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty” oraz klientów zgłaszających się po poradę:

1. "Wyprawa Po Moc" - poradnik dla osób doznających przemocy - ilość 12 szt.
2. "Wyprawa Po Moc z Niebieską Kartą" - ilość 100 szt.
3. "Przemoc w rodzinie czy to mnie dotyczy" (ulotka) - ilość 100 szt.
4. "Godne życie bez przemocy" - poradnik dla osób stosujących przemoc - ilość 10 szt.
5. "Jestem świadkiem przemocy w rodzinie - co robić?" (ulotka) - 100 szt.

Cel operacyjny 2

5.2. Współpraca instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych dla lepszego rozwiązywania problemów społecznych.

Zadania

5.2.1. Współpraca z instytucjami rynku pracy na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców.

5.2.2. Współdziałanie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.

5.2.3. Integracja i współpraca gminnych służb publicznych działających w sferze rozwiązywania problemów społecznych.

5.2.4. Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz jednostkami kościołów i związków wyznaniowych.

5.2.5. Organizacja wolontariatu dla rozwiązywania problemów społecznych.

Wszystkie służby społeczne działające na terenie Gminy Siechnice bardzo ściśle ze sobą współpracują. W realizacji zadań określonych w niniejszej Strategii współpraca odbywa się z następującymi podmiotami:

1. NZOZ w Świętej Katarzynie,
2. Komisariatem Policji w Siechnicach,
3. Strażą Miejską w Siechnicach,
4. Gminnymi jednostkami oświatowymi,
5. Sołectwami i Radami Osiedli,
6. Wydziałami Urzędu Miejskiego w Siechnicach,
7. NGO,
8. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie we Wrocławiu,
9. Sądem Rejonowym w Oławie,
10. Prokuraturą Rejonową w Oławie.

Służby te kontaktują się ze sobą w sposób ciągły, w sytuacjach wymagającym zaangażowania i realizacji zadań. Ponadto często organizowane są też spotkania mające na celu omówienie problemów i potrzeb we wspólnych obszarach działań.

W 2020 r. w ramach ogłoszonego konkursu dla organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień nie wpłynęła żadna oferta.

Wnioski:

Analiza zaplanowanych działań Strategii wskazuje, iż nie ma potrzeby wprowadzania korekt czy modyfikacji obowiązującego dokumentu. W trakcie realizacji zadań wynikających z przyjętej Strategii nie stwierdzono występowania większych problemów czy trudności. W dużej mierze wykorzystywano dostępne zasoby i środki do realizacji postawionych w Strategii celów, wykorzystując formułę współpracy międzysektorowej. Aktualizowano na bieżąco, w oparciu o wszelkie dostępne źródła, sytuację na terenie gminy Siechnice w opisanych w Strategii obszarach, celem optymalnego dopasowania oddziaływań, rozwiązań, przedsięwzięć do zidentyfikowanych potrzeb mieszkańców Siechnic.

Analiza realizacji zadań wpisujących się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Siechnice na lata 2016-2022 pozwala na sformułowanie wniosków, iż w 2020 roku:

1. podejmowano działania aktywizujące i edukacyjne wobec osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i o niskich kwalifikacjach zawodowych, szczególnie wobec osób które utraciły pracę w wyniku pandemii;
2. rozwijano ofertę bezpłatnego poradnictwa na rzecz osób i rodzin przeżywających różnego rodzaju trudności, wspierano osoby i rodziny w działaniach nakierowanych na poprawę ich sytuacji życiowej;
3. wzmacniano współpracę różnych instytucji i organizacji, których oddziaływanie miały w efekcie prowadzić do społeczno -ekonomicznego usamodzielniania;
4. wzbogacano działania profilaktyczne zwłaszcza nakierowane na zapobieganie/rozwiązywanie problemów uzależnień poprzez m.in. realizację programów skierowanych do dzieci przedszkolnych i młodzieży ze szkół podstawowych, jednak z uwagi na naukę hybrydową a później zdalną większość programów nie została zrealizowana;
5. podejmowano działania mające na celu podniesienie kompetencji rodzicielskich rodzin mających problem w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez ofertę warsztatów kompetencji rodzicielskich;
6. podejmowano działania społeczne i prozdrowotne na rzecz wsparcia seniorów w środowisku lokalnym,
7. podejmowana była współpraca służb, instytucji i organizacji na rzecz rozwiązywania problemów w społeczności lokalnej, mająca na celu zabezpieczenie szczególnie osób starszych i niepełnosprawnych;
8. podnoszono kompetencje służb mających na celu przeciwdziałanie uzależnieniom i zjawisku przemocy w rodzinie;

Reasumując powyższe wnioski rekomenduje się utrzymanie dotychczasowych kierunków i form oddziaływań aktywnie wpływających na spójność społeczną i poprawę jakości życia mieszkańców Siechnic.

Koordinator zadań:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

.....
data i podpis osoby sporządzającej